

بررسی رابطه میان عوامل فرسودگی با بافت فرسوده شهری، تاکید بر کمبود خدمات و وضعیت اقتصادی - اجتماعی (نمونه موردی: شهر فریدونکنار)

عباس ارغان^۱، سیدرضا محمدنجاج فریدونی^۲

^۱ دانشیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سمنان، سمنان، ایران (نویسنده مسئول).

^۲ دانشجوی دکتری، جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سمنان، سمنان، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه میان عوامل فرسودگی با بافت فرسوده شهری، تاکید بر کمبود خدمات و وضعیت اقتصادی - اجتماعی در شهر فریدونکنار به انجام رسیده است. جامعه آماری تحقیق ۳۲۰ نفر از اهالی ساکن در بافت فرسوده بودند و جهت آزمون فرضیات از نرم افزار SPSS و با استفاده از همبستگی پیرسون به انجام رسید. نتایج تحقیق نشان می دهد که عوامل اقتصادی مانند گروه شغلی، درآمد، نوع تملک واحد مسکونی و ... و عوامل اجتماعی مانند سطح سواد، بعد خانوار و مدت زمان اقامت و ... عوامل تأثیر گذاری است که تمایل افراد را جهت بهسازی و نوسازی افزایش می دهد. اما اگر چه این روابط در این بافت، مثبت و دارای همبستگی معناداری است، ولی ضریب همبستگی آن چندان بالا نمی باشد، علت این است که وضعیت اقتصادی = اجتماعی ساکنان این بافت چندان بالا نیست. این بافت از لحاظ جنبه های مختلف کالبدی، اقتصادی و اجتماعی با فرسودگی فزاینده ای رو برو است. در این بافت به خاطر نبود انگیزه بهسازی، تعمیر و تجدید بنا به دلایل مختلفی چون: (بالابودن حمل هزینه مصالح ساختمانی، دشواری ساخت و ساز (به خاطر کم عرض بودن معابر، کمبود تأسیسات زیر بنایی، کم دوام بودن مصالح سنتی مورد استفاده و ...)، پایین بودن قیمت زمین و مسکن در این محدوده نسبت به نقاط دیگر شهر، سخت گیر بودن قوانین و مقررات، ضعیف بودن توان مالی ساکنان بافت و ... از مهمترین عوامل افزایش شتاب فرسودگی و تخریب کالبدی بافت به حساب می آیند. در ارتباط با دسترسی شهروندان به کاربری های مورد نیاز در این بافت، کاملاً با کمبود مواجه هستند و این یکی از عوامل مهمی است که سبب فرسوده شدن بافت می شود. همان طور که مشاهده می شود، کاربری غالب این منطقه، کاربری مسکونی می باشد که حدود ۶۰٪ از مساحت این بافت را تشکیل داده است. با توجه به جمعیت موجود این منطقه، سرانه مطلوب کل کاربری ها در این مناطق بسیار کمتر از سرانه کل شهر فریدونکنار می باشد در نتیجه فرضیه اول به دلیل کمبود خدمات و امکانات شهری در این بافت، تأیید می شود. همچنین در فرضیه دوم، با توجه به اینکه وضعیت اجتماعی ساکنان بافت از لحاظ (تعداد افراد خانوار، سن ساکنان بافت، مدت زمان اقامت و تحصیلات افراد) و وضعیت اقتصادی ساکنان از لحاظ (نوع شغل، میزان درآمد و نوع تملک مسکونی) وضع مناسبی را نشان نمی دهد، تأیید می شود.

واژه های کلیدی: بافت فرسوده شهری، کمبود خدمات، وضعیت اقتصادی، اجتماعی، فریدونکنار

مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری

دوره ۶، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹، صفحات ۲۴۳-۲۵۵